

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
samt
s.fs@regeringskansliet.se

Yttrande över delbetänkandet *Komplementär och alternativ medicin och vård - säkerhet, kunskap och dialog* (SOU 2019:15) och slutbetänkandet *Komplementär och alternativ medicin och vård - ny lagstiftning* (SOU 2019:28)

Hovrätten har, utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta, inga särskilda kommentarer att lämna vad gäller förslagen i delbetänkandet (SOU 2019:15).

Hovrätten lämnar, utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta, följande synpunkter och kommentarer beträffande slutbetänkandet (SOU:2019:28). Hovrätten ser positivt på förslaget att förnya lagstiftningen beträffande KAM och KAV. Att bestämmelser rörande KAM och KAV utmönstras i patientsäkerhetslagen (2010:659) och samlas i förnyat skick i en ny lag på det sätt som föreslås torde generellt främja tydligheten och förutsägbarheten beträffande de rättsliga ramarna för den som bedriver KAV-verksamhet och den som tillämpar lagen.

Av nuvarande straffbestämmelse i 10 kap. 6 § tredje stycket patientsäkerhetslagen framgår att den omständighet att gärningsmannen på grund av brist i utbildning och erfarenhet inte kunnat inse sjukdomens natur eller förutse skadan eller faran, inte befriar honom eller henne från ansvar. Hovrätten instämmer i utredningens uppfattning att detta är ett problematiskt stadgande då det i praktiken medför att uppsåtsbedömningen vid överträdelse av förbud närmast resulterar i en bedömning som normalt hör samman med oaktsamhet, trots att stadgandet avser uppsåtligt brott. Utifrån detta resonemang är det lämpligt att, såsom utredningen föreslår, införa ett oaktsamhetsbrott i den nya lagen. I annat fall bör formuleringen helt strykas i lagstiftningen. Vilket av alternativen som bör väljas är en rättspolitisk fråga om huruvida aktuell strafflagstiftning

formellt bör skärpas, vilket hovrätten inte tar ställning till. Det noteras dock att utredningens förslag om att införa ett oaktsamhetsbrott utvidgar det straffbelagda området. Hovrätten har i övrigt inga invändningar mot hur den föreslagna straffbestämmelsen i 8 § har formulerats.

En utgångspunkt i utredningen är att en ny lag om KAV-verksamhet bör vara enkel, tydlig och lätt att efterleva. En förändring som föreslås är att det nuvarande förbudet för andra än hälso- och sjukvårdspersonal att behandla cancer, epilepsi och diabetes ersätts med ett generellt förbud att behandla allvarlig sjukdom (innefattande såväl somatisk som psykisk sjukdom). Den föreslagna förändringen innebär att långt fler sjukdomar än vad som idag är fallet omfattas av behandlingsförbudet. Även om det i lagen förklaras vad som avses med begreppet allvarlig sjukdom så kan det ifrågasättas om förslaget i detta avseende kommer att innebära en förenkling mot vad som gäller idag. Ett sådant generellt förbud torde – tillsammans med förslaget att införa ett oaktsamhetsbrott – även medföra att det kommer ställas mycket höga krav på KAV-utövarens kunskaper om sjukdomar och sjukdomsförlopp. Huruvida detta ändå är rimligt att göra, i förhållande till vårdtagaren som skyddsobjekt, tar hovrätten inte ställning till.

I övrigt har hovrätten ingen erinran mot utredningens förslag.

Detta yttrande har beslutats av hovrättspresidenten Charlotte Brokelind. Remissen har föredragits av den administrativa assessorn Karin Gustafsson.

Charlotte Brokelind

Karin Gustafsson

Kopior till: Socialdepartementet, övriga hovrätter, kammarrätterna, tingsrätterna under Göta hovrätt, Domstolsverket, Hovrättens intranät.